

Americký pokus o přetažení hospodářských partnerů Číny....Výsledek? USA hrozí Izolace.

- CZ24 News | 23. května 2021

USA: „Americký pokus o přetažení hospodářských partnerů Číny do nepřátelského bloku Transpacifického partnerství CPTPP šlápnul na hrábě – Čína vyjednává členství a izolace hrozí USA.

Čína pokračuje v důvěrných jednáních o vstupu do hospodářského společenství, které původně vylučovalo čínské členství a mělo upevnit hospodářskou moc Spojených států v asijsko-pacifickém regionu. Jak informuje agentura Bloomberg, zástupci Austrálie, Malajsie, Nového Zélandu a možná i dalších zemí vedli s Čínou technické rozhovory o dohodě o Komplexním a progresivním transpacifickém partnerství CPTPP. Agentuře to sdělili nejmenovaní úředníci ze čtyř členských zemí, kteří jsou do jednání zasvěceni, ale nemohou je veřejně komentovat.

Prezident Si Ťin-pching v listopadu loňského roku uvedl, že Čína „aktivně uvažuje“ o vstupu do CPTPP.

Také Čína v únoru oznámila, že zahájila neformální jednání s některými členy, ale nesdělila podrobnosti. Jak daleko to došlo, není známo, ale podle zdrojů v Pekingu má Čína opravdový zájem. V této souvislosti se obvykle poukazuje na listopadový výrok čínského prezidenta Si Ťin-pchinga, který prohlásil, že Čína o členství „aktivně uvažuje“. Po něm to zopakoval i premiér Li Kche-čchiang.

Původně bylo Transpacifické partnerství zamýšleno jako blok, který má vyvažovat hospodářskou moc Číny v regionu. Americký prezident Barack Obama jej roku 2016 charakterizoval slovy, že to budou Spojené státy, nikoliv Čína, kdo tady bude určovat podmínky obchodu. Následující prezident Donald Trump však přistupoval k mezinárodním obchodním dohodám s velkou nedůvěrou a nakonec roku 2017 členství odmítl. Integrační role v pacifickém prostoru se pak ujalo Japonsko, jehož úsilí vedlo k tomu, že dohoda s pozměněným charakterem i názvem začala fungovat o rok později. Dohoda má 11 členů a z amerického kontinentu se do ní zapojily Kanada, Mexiko, Peru a Chile.

Nejkonkrétněji informoval o aktuálních čínských záměrech ministr zahraničního obchodu ČLR Wang Wen-tchao. Ten v březnu sdělil, že už proběhla řada přípravných prací, byly vytvořeny neformální kontakty a Čína vystupňovala úsilí v této oblasti. Na otázky však neodpověděl.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-05-17/china-steps-up-efforts-to-join-trade-pact-created-to-exclude-it>

Na podzim loňského byla uzavřena jiná dohoda o Regionálním komplexním hospodářském partnerství, která se vyjednávala téměř deset let a nakonec zahrnuje 15 zemí včetně Číny, Japonska a Jižní Koreje. Jsou tam také Austrálie, Nový Zéland a 10 členů ASEAN, nejstaršího hospodářského společenství v regionu Jihovýchodní Asie a Dálného východu. V zásadě šlo o vytvoření regionální zóny volného obchodu.

Americký pokus o izolaci Číny byl vzhledem k její hospodářské síle od začátku odsouzen k neúspěchu. Čínskou hospodářskou roli v regionu neoslabily ani nejruznější zahraničně-politické spory. K formálnímu členství v Komplexním a progresivním transpacifickém partnerství je však ještě daleko. Výraz „komplexní“ (*comprehensive*) poukazuje na snahu sjednocovat také základní podmínky hospodaření v bloku, zejména pracovní právo, veřejné zakázky, státní podniky, dotace, elektronický obchod nebo transfer dat přes hranice. Je tam také požadavek svobodných odborů a členství v Mezinárodní organizaci práce.

Bývalý náměstek ministra zahraničního obchodu Wei Tiang-kuo označil podmínky Transpacifického partnerství za výzvu, která by Čínu přiměla udělat „skok“ v hospodářských reformách. „Některé články CTPP jsou přísnější, ale Čína potřebuje, aby dohody o volném obchodu vyšší úrovně pomohly prosazovat některé reformy na poli domácí politiky a průmyslu,“ řekl Wei v březnovém rozhovoru pro státní list 21st Century Business Herald.

Citace z tohoto rozhovoru uvádí hongkongský South China Morning Post. Je tam také dialektická úvaha o roli globalizace: „Čína respektuje mezinárodní dělbu práce a nemusí usilovat o to, aby všechny dodavatelské řetězce udržovala uvnitř země. Většina společností, které se přestěhovaly do zahraničí udržují velmi těsné vztahy s domácími dodavatelskými řetězci.“

<https://www.scmp.com/economy/global-economy/article/3125005/china-needs-trade-pact-cptpp-force-it-domestic-reform-says>

Japonsko, které letos CPTPP předsedá, o čínské členství moc nestojí. Přišlo by o postavení největší členské země. O členství má zájem i Tchajwan, který však dal najevo, že po případném čínském členství by jeho přihláška nepřípadala v úvahu. Řada členů společenství patří k blízkým spojencům USA, a tak váhají s odpovědí Číně až podle toho, jestli si to Spojené státy přece jen nerozmyslí. Ale podle některých hlasů v Číně, které zaznamenává Bloomberg, nemusí jedno vylučovat druhé. Například vedení Americko-čínské komory soudí, že členy mohou být obě země.

Bývalý čínský obchodní vyjednavatel, náměstek ministra zahraničního obchodu Long Jong-tchu, je stejného názoru, jak uvedl na nedávném regionálním hospodářském fóru v Boao na ostrově Chajnan: „Doufáme, Čína bude přijata do TPP a že USA se tam vrátí.“ „Samozřejmě, je to problém, ale doufáme, že USA a Čína to zvládnou.“ On sám o vyjednávání něco ví, protože trvalo 15 let, než přivedl Čínu do Světové obchodní organizace.

V Evropě je trochu jiná situace. Loni EU s Čínou vyjednala komplexní dohodu o investicích, která v sobě měla i prvky obrany proti hegemonistické hospodářské politice Spojených států za prezidenta Donalda Trumpa. Letos se vztahy změnily, hrozby atlantických sankcí v obou směrech byly zrušeny, ale Evropský parlament nyní rozhodl, že jednání o investiční dohodě bude zmraženo. Znamená to zablokování ratifikace, dokud Čína nezruší sankce vůči EU. Jenže sankce proti některým evropským vedoucím činitelům byly odpovědí na evropské sankce vůči těm čínským. Říká se tomu „tit for tat“, česky „on si začal...“

Čínský list Global Times, který obvykle reprezentuje oficiální pozici, v redakčním článku připomíná, že vyjednávání investiční dohody s EU trvalo sedm let. Když se nakonec obě strany shodly na obsahu, vstupuje do toho Evropský parlament a dělá potíže. „To je slabina EU, když není schopna dodržovat vlastní pravidla. Ukazuje to, jak nejistým partnerem Evropská unie je, když její hospodářské vztahy mohou podlehnout politickým úvahám.“